

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

- Χρησιμοποιώ την προστακτική για να ζητήσω από κάποιον να κάνει κάτι.
π.χ. Φάε / Τρώχε το φαγητό σου! • Σβήστε / Σβήνετε τα φώτα

Προσοχή! Η προστακτική δεν έχει άρνηση!

Χρησιμοποιούμε τον τύπο της υποτακτικής χωρίς το 'να'.

Μην κοιμηθείς τώρα! • Μην αγοράσετε αυτό το αυτοκίνητο!

- Η υποτακτική συνήθως δεν είναι τόσο 'φιλική' / 'ευγενική' όσο η προστακτική και συχνά δείχνει ότι θεωρούμε ότι είμαστε σε ανώτερη θέση από αυτόν που μας ακούει / που του ζητάμε να κάνει κάτι, ότι έχουμε 'εξουσία' που αυτός δεν έχει.

Κοιμήσου τώρα, μωρό μου. vs. Να κοιμηθείς τώρα.

Ελάτε γρήγορα! vs. Να έρθετε γρήγορα!

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΑΠΛΗ

Θέμα 2

-ε, -τε

-ου, -είτε

- Χρησιμοποιώ την απλή προστακτική για να ζητήσω από κάποιον να κάνει κάτι στο κοντινό, άμεσο μέλλον.

✓ Συχνά αυτό που ζητάω θέλω να γίνει μία φορά ή τη στιγμή που μιλάω.

✓ Με ενδιαφέρει το τέλος της πράξης κι όχι η διάρκεια ή η επανάληψη που τυχόν θα έχει.

π.χ. Ξεκουράσου, αγάπη μου!

Διάβασε για το τεστ. • Αγοράστε αυτό το αυτοκίνητο.

Σπουδάστε στην Ελλάδα. • Μείνε για πάντα εδώ.

ρήματα σε -ω

Θέμα 2 (α) +

-ε	αγόρασε	άλλαξε	γράψε
-τε	αγοράστε	αλλάξτε	γράψτε

Προσοχή στον τόνο!

διαβάζω → διάβασε - διαβάστε

3 2 1 3 2 1

μοιάζει με το γ' πρόσωπο του αορίστου

Ο Γιάννης δεν διάβασε για το τεστ.

αλλά: κλεισε - κλειστε

2 1 - 2 1

154. Συμπληρώστε με την απλή προστακτική.

1. Δεν μου αρέσει αυτή η μουσική. _____ (αλλάζω) σταθμό, σε παρακαλώ.
2. Εγώ δεν μπορώ. _____ (βάφω) το εσύ.
3. _____ (αποφασίζω), κύριοι!
4. Σου είπα, _____ (κόβω) το! Με ενοχλεί!
5. _____ (δείχνω) μου κι εμένα τις φωτογραφίες που βγάλατε!
6. Φίλε, _____ (παίζω) στη θέση μου.
7. _____ (ανοίγω) την πόρτα, Κωστάκη, και _____ (κλείνω) το παράθυρο.
8. _____ (γράφω) το γράμμα μόνοι σας.
9. _____ (μαγειρεύω) εσύ σήμερα.
10. Τα άρθρα είναι έτοιμα. _____ (δημοσιεύω) τα αμέσως.
11. _____ (οργανώνω) εσείς το επόμενο ταξίδι.

12. Νίκο, _____ (διαβάζω) τον διάλογο στη σελίδα 87.
 13. Τώρα _____ (κατεβάζω) τα χέρια σας και _____ (βάζω) τα στη μέση σας.
 14. _____ (πλέκω) και για μένα ένα πουλόβερ, βρε γιαγιά! Μόνο της Άννας πλέκεις!
 15. Παιδιά, _____ (τρέχω) να δείτε τι βρήκα! _____ (προσέχω) μόνο μην χτυπήσετε το κεφάλι σας, καθώς θα μπαίνετε στη σπηλιά. _____ (σκύβω) και _____ (ανάβω) τους φακούς σας.

ανώμαλα ρήματα

βγαίνω → βγες, βγείτε	αφήνω → άφησε / άσε, αφήστε
μπαίνω → μπες, μπείτε	παίρνω → πάρε, πάρτε
βρίσκω → βρες, βρείτε	τρώω → φάε, φάτε
λέω → πες, πείτε	πηγαίνω → πήγαινε, πηγαίνατε / πάτε
βλέπω → δες, δείτε	ανεβαίνω → ανέβα, ανεβείτε
πίνω → πιες, πιείτε	κατεβαίνω → κατέβα, κατεβείτε

Προσοχή!

μένω → μείνε, μείνετε
μαθαίνω → μάθε, μάθετε
λαμβάνω → λάβε, λάβετε

Και τα άλλα ανώμαλα:

δίνω → δώσε, δώστε	πλένω → πλύνε, πλύντε
στέλνω → στείλε, στείλτε	πέφτω → πέσε, πέστε

155. Συμπληρώστε τους τύπους που λείπουν.

ακούω → άκουσε, _____	καίω → κάψε, _____
κλαίω → _____, κλάψτε	φεύγω → φύγε, _____
ζεσταίνω → ζέστανε, _____	βάζω → βάλε, _____
καταλαβαίνω → κατάλαβε, _____	φέρνω → _____, φέρτε
λαμβάνω → λάβε, _____	βγάζω → _____, βγάλτε

156. Συμπληρώστε με την απλή προστακτική.

- _____ (πλένω) τα χέρια σου κι έλα για φαγητό.
- Αν αγαπάτε τον κλασικό κινηματογράφο, _____ (βλέπω) αυτή την ταινία!
- _____ (δίνω) του μια ευκαιρία ακόμα! Άνθρωπος είναι, λάθη κάνει!
- _____ (φεύγω) νωρίς, για να μην έχετε πρόβλημα με την κίνηση.
- _____ (παίρνω) της ένα ωραίο κολιέ για τη γιορτή της. Δεν ξέρεις ότι της αρέσουν πολύ;
- _____ (πηγαίνω) μόνοι σας, εγώ δεν έρχομαι.
- _____ (στέλνω) μου τις φωτογραφίες που έβγαλες. Τις θέλω κι εγώ.
- _____ (τρώω) αυτή την πίτα και θα με θυμηθείτε!
- _____ (λέω) μας τι θέλετε να κάνουμε.
- Μαρία, _____ (ακούω) τι λέει ο Γιάννης.
- _____ (πίνω) το φάρμακό σας, παιδιά.
- _____ (μαθαίνω) το ποίημα απ' έξω και _____ (λέω) το στη δασκάλα σου.
- _____ (κατεβαίνω) στην τρίτη στάση μετά το νοσοκομείο και _____ (παίρνω) με τηλέφωνο. Θα έρθω να σε βρω για να πάμε μαζί στο σπίτι.

157. Αλλάξτε την υποτακτική σε προστακτική, όπως στο παράδειγμα:

π.χ. Μην φύγεις τώρα! → **Φύγε τώρα!**

- Μην πιεις άλλο! → _____
- Μην κάνετε διάλειμμα! → _____
- Μην δεις καθόλου τηλεόραση! → _____
- Μην παρκάρεις εδώ! → _____
- Μην πεις τίποτα! → _____

6. Μην αγοράσετε αυτοκίνητο! → _____
7. Μην κλείσετε τα φώτα! → _____
8. Μην δημοσιεύσετε αυτό το άρθρο! → _____
9. Μην αρχίσετε χωρίς αυτούς! → _____
10. Μην υπογράψεις αυτό το συμβόλαιο! → _____

----- ρήματα σε -άω / -ώ & -ώ

Θέμα 2 (α) +	-ε	μίλησε	φύσηξε	πέταξε	οδήγησε	παρακάλεσε
	-τε	μιλήστε	φυσήξτε	πετάξτε	οδηγήστε	παρακαλέστε

Προσοχή: κερνάω → κέρασε, κεράστε • ξεχνάω → ξέχασε, ξεχάστε • περνάω → πέρασε, περάστε

158. Συμπληρώστε με την απλή προστακτική.

(α)

1. _____ (προχωράω) λίγο, σας παρακαλώ.
2. _____ (αγαπάω) μας όπως είμαστε!
3. _____ (φοράω) το παλτό σου, κάνει κρύο έξω.
4. _____ (μιλάω) στην Ελένη, όταν την δεις.
5. Ε, εσείς! _____ (βοηθάω) με λίγο!
6. Έλα, _____ (περπατάω) μαζί μου.
7. Έφη, _____ (ρωτάω) αυτόν τον κύριο.
8. _____ (βουτάω), παιδιά! Η θάλασσα είναι υπέροχη!
9. _____ (κρατάω, *άρνηση*) αυτά τα γράμματα. _____ (πετάω) τα μόλις τα διαβάσεις.
10. _____ (ξεχνάω) τα έξοδα για το πετρέλαιο! Υπάρχει τρόπος να ζεσταίνετε το σπίτι σας χωρίς να καταναλώνετε πολύ ρεύμα.
11. _____ (φυσάω) όλοι μαζί για να σβήσετε τα κεράκια.
12. _____ (κερνάω) κάτι τους φίλους σου!

(β)

1. _____ (οδηγώ) εσύ τώρα. Εγώ κουράστηκα.
2. _____ (ευχαριστώ) τη μητέρα σου εκ μέρους μου.
3. _____ (καλώ) όλους τους φίλους σου στη γιορτή σου.
4. _____ (παρακαλώ) τον να έρθει μαζί μας! Εγώ του μίλησα αλλά δεν τον έπεισα. _____ (προσπαθώ) κι εσείς, κρίμα είναι να μείνει μόνος του!
5. _____ (εξηγώ) μας άλλη μία φορά τι πρέπει να κάνουμε, κυρία Ιωάννου.
6. _____ (τιμωρώ) τον μία φορά και θα σου πω εγώ, αν το ξανακάνει!
7. _____ (χρησιμοποιώ) μόνο τις σημειώσεις σας, για να γράψετε την έκθεση.
8. _____ (τηλεφωνώ) μου, πριν φύγεις από το σπίτι.
9. _____ (ζω) τη ζωή σου και μην ακούς κανέναν!
10. _____ (παρακαλώ) με όσο θέλεις. Δεν πρόκειται να σου κάνω το χατίρι.

----- ρήματα σε -ομαι

εσύ: Θέμα 2(α) + -ου	τεντώσου	κλείσου	πετάξου	γράψου	κουρέψου
εσείς: Θέμα 2(β) + -είτε	τεντωθείτε	κλειστείτε	πεταχτείτε	γραφτείτε	κουρευτείτε

159. Συμπληρώστε με την απλή προστακτική.

1. _____ (ετοιμάζω) γρήγορα όλοι!
2. _____ (παντρεύω) κι εσύ να δεις τη γλύκα!
3. _____ (κοιτάζω) στον καθρέφτη, Λία.
4. Για _____ (συγκεντρώνω) όλοι!
5. _____ (βιάζομαι), κυρίες μου.
6. _____ (πετάω) μέχρι το περίπτερο να μου πάρεις τσιγάρα!